

Killer robots moeten vooral sciencefiction blijven

In lijn met de snelle ontwikkelingen op technologisch vlak, tekent zich een trend af van toenemende automatisering van wapensystemen. Daarmee komt ook de introductie van gewapende, volledig autonoom opererende robots in conflictsituaties steeds dichterbij. Het is hoog tijd in internationaal verband maatregelen te nemen om te voorkomen dat in de toekomst machines gaan beslissen over kwesties van leven en dood. Meer dan ooit is een ethische discussie noodzakelijk over de grenzen die we stellen aan de militaire technologie.

Afgelopen week gaven de Verenigde Naties een belangrijke aanzet hiertoe. Vier dagen lang spraken experts en diplomaten vanuit verschillende invalshoeken over dodelijke autonome wapensystemen, in de volksmond beter bekend als 'killer robots'. Opmerkelijk was de breed gedragen opinie dat we paal en perk moeten stellen aan de mogelijkheid dat wapensystemen zonder wezenlijke menselijke tussenkomst kunnen doden. Dat is ook waar de VN een belangrijke rol kan spelen: zorgen voor een verbod op wapens waarvan algemeen gevonden wordt dat die onnodig of niet te rechtvaardigen lijden veroorzaken, of die zonder onderscheid burgers treffen. En dat is het geval bij killer robots.

Waarnemend directeur-generaal Michael Møller van de VN in Genève drong in zijn openingspeech erop aan in actie te komen. Hij stelde dat international recht veelal pas reageert op wreedheden en menselijk lijden als het is gebeurd. Bij killer robots hebben we nu nog de mogelijkheid om preventieve maatregelen te nemen en ervoor te zorgen dat de uiteindelijke beslissing om leven te beëindigen nadrukkelijk onder menselijke controle blijft.

Als medeoprichter van de internationale campagne Stop Killer Robots - samen met ondermeer Human Rights Watch en het Nobel Women's Initiative - benadrukt PAX dat volledig autonome wapensystemen in gaan tegen principes van menselijke waardigheid. We mogen moraliteit niet uitbesteden aan machines. Het is tijd een pauze te nemen en vast te stellen welke invloed de mens minimaal moet behouden over wapens die mensen kunnen doden.

Een groeiend aantal staten, waaronder Nederland, uiten hun bezorgdheid over de trend naar volledig autonome wapens. Afgelopen week hebben talloze experts het belang benadrukt ervoor te zorgen dat we de introductie van dit soort wapens op het slagveld voorkomen. In november hebben de Verenigde Naties daarover opnieuw overleg. Hoewel nog onduidelijk is waar het diplomatieke proces uiteindelijk toe zal leiden, zullen we er met zijn allen voor moeten zorgen dat er een verbod komt op dodelijke autonome wapensystemen, zodat killer robots science fiction blijven.

Frank Slijper en Miriam Struyk, team Veiligheid en Ontwapening PAX